

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2019. gada 12. jūlijā *

Valsts atbalsts – Atbalsta shēma, ko Francija īstenojusi laikā no 1994. līdz 2008. gadam – Ildefransas reģiona piešķirtas subsīdijas investīcijām – Lēmums, ar kuru atbalsta shēma atzīta par saderīgu ar iekšējo tirgu – “Pastāvoša valsts atbalsta” un “jauna valsts atbalsta” jēdzieni – LESD 107. pants – LESD 108. pants – Regulas (ES) 2015/1589 1. panta b) punkta i) un v) apakšpunkts – Noilguma termiņš – Regulas 2015/1589 17. pants

Lietā T-309/17

Organisation professionnelle des transports d’Île de France (Optile), Parīze (Francija), ko pārstāv *F. Thiriez* un *M. Dangibeaud*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *L. Armati*, *C. Georgieva-Kecsmar* un *T. Maxian Rusche*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru tiek lūgts daļēji atcelt Komisijas Lēmumu (ES) 2017/1470 (2017. gada 2. februāris) par atbalsta shēmām SA.26763 2014/C (ex 2012/NN), kuras Francija ir īstenojusi attiecībā uz uzņēmumiem, kas veic pārvadājumus ar autobusiem Ildefransas reģionā (*Région Île-de-France*) (OV 2017, L 209, 24. lpp.),

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja *I. Pelikānova* [*I. Pelikánová*], tiesneši *V. Valančus* [*V. Valančius*] un *U. Ēbergs* [*U. Öberg*] (referents),

sekretārs: *E. Kulons* [*E. Coulon*],

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

- 1 Ar šo prasību prasītāja *Organisation professionnelle des transports d’Île de France* [Ildefransas transporta profesionālā organizācija] (*Optile*) lūdz daļēji atcelt Komisijas Lēmumu (ES) 2017/1470 (2017. gada 2. februāris) par atbalsta shēmām SA.26763 2014/C (ex 2012/NN), kuras Francija ir īstenojusi attiecībā uz uzņēmumiem, kas veic pārvadājumus ar autobusiem Ildefransas reģionā (*Région Île-de-France*) (OV 2017, L 209, 24. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”).
- 2 Prasītāja ir sabiedrība, kuras biedri ir uzņēmumi, kas veic pasažieru regulāros sabiedriskos pārvadājumus pa autoceļiem Ildefransas reģionā (Francija; turpmāk tekstā – “Reģions”). Šie uzņēmumi apkalpo līnijas un tīklus, kas tiek galvenokārt izmantoti tā sauktajos “lielā loka” departamentos (Sēna un Marna, Ivelīna, Esona un Valduāza), savukārt *Régie autonome des transports parisiens* [Parīzes pārvadājumu autonomajai aģentūrai] (*RATP*) ir pārvadājumu pa autoceļiem tīkla monopols Parīzes pilsētā un departamentos, kas ar to robežojas.
- 3 1994. gada 20. oktobrī Ildefransas Reģionālā padome [*conseil régional d’Île-de-France*] pieņēma *délibération CR 34-94, relative à l’aide pour l’amélioration des services de transport en commun routier exploités par des entreprises privées ou en régie* [lēmumu CR 34-94 par atbalstu, lai uzlabotu privāto uzņēmumu vai aģentūru nodrošinātos sabiedriskā transporta pa autoceļiem pakalpojumus], lai atkārtoti īstenotu atbalsta pasākumu kopumu, kas iepriekš tika īstenots minēto uzņēmumu interesēs. Tam attiecīgi 1998. un 2001. gadā sekoja divi lēmumi, proti, lēmums CR 44-98 un lēmums CR 47-01 (turpmāk tekstā kopā ar lēmumu CR 34-94 – “strīdīgie lēmumi”), līdz aplūkotā atbalsta shēma tika atcelta 2008. gadā.
- 4 Piemērojot strīdīgos lēmumus, Reģions piešķīra finanšu atbalstu tā teritorijas pārvaldes iestādēm, kuras ar privātiem regulāra sabiedriskā transporta pa autoceļiem uzņēmumiem bija noslēgušas līgumu par regulāru autobusu maršrutu apsaimniekošanu, vai arī apsaimniekoja šādas līnijas pašas ar aģentūras starpniecību. Pārvaldes iestādes vēlāk minēto atbalstu atmaksāja minētajiem pārvadājumu uzņēmumiem (turpmāk tekstā – “gala saņēmēji”).
- 5 Atbalsts tika piešķirts subsīdiu investīcijām veidā un tika paredzēts, lai veicinātu jaunu transportlīdzekļu iegādi un jauna aprikojuma uzstādīšanu gala saņēmējiem nolūkā uzlabot sabiedriskā transporta piedāvājumu un novērst negatīvās blakusparādības, kas saistītas ar īpaši noslogoto ceļu satiksmi Reģiona tīklā.
- 6 Francijas iestādes norāda, ka laikā no 1994. līdz 2008. gadam no aplūkotās atbalsta shēmas labumu guva 135 uzņēmumi. Atbalsta izmantošana tika nodrošināta ar apsaimniekošanas nolīgumu papildinājumiem, kas tika noslēgti starp pārvaldes iestādēm un gala saņēmējiem. Papildinājumus līdzparakstīja Ildefransas Reģionālās padomes priekšsēdētājs, un tajos tika detalizēti aprakstīti gala saņēmēju pienākumi apmaiņā pret atbalsta izmaksu.
- 7 2008. gada 17. oktobrī Eiropas Komisijā tika iesniegta sūdzība par iespējami prettiesiskām valsts atbalsta shēmām, ko veido atbalsta pasākumi, kurus atsevišķu autobusa pārvadājumu uzņēmumu interesēs laikā no 1994. gada līdz 2008. gadam īstenoja Reģions savā teritorijā un vēlāk, sākot no 2008. gada – *syndicat des transports d’Île-de-France* [Ildefransas Transporta apvienība] (turpmāk tekstā – “STIF”) (Francija).
- 8 Ar 2014. gada 11. marta vēstuli Komisija paziņoja Francijas Republikai par savu lēmumu sākt formālu izmeklēšanas procedūru, kas paredzēta LESD 108. panta 2. punktā. Publicējot šo lēmumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 2014, C 141, 38. lpp.), Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus par aplūkoto pasākumu.

- 9 Francijas Republika savus apsvērumus Komisijai iesniedza 2014. gada 30. aprīlī. Visi ieinteresēto personu, tostarp prasītājas, iesniegtie apsvērumi tika paziņoti Francijas Republikai, kas tos nekādi nekomentēja.
- 10 Komisija 2016. gada 21. jūnijā saņēma kopīgu piezīmi no četrām no septiņām ieinteresētajām personām nolūkā precizēt to nostāju pēc tam, kad bija pasludināts 2015. gada 6. oktobra spriedums Komisija/*Andersen* (C-303/13 P, EU:C:2015:647). 2016. gada 9. novembrī Reģions papildināja savus apsvērumus kā ieinteresētā persona.
- 11 2017. gada 2. februārī Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu un izbeidza LESD 108. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru.
- 12 Apstrīdētajā lēmumā Komisija tostarp uzskatīja, ka subsīdijas investīcijām, kuras Reģions bija piešķīris saistībā ar aplūkoto atbalsta shēmu laikā no 1994. gada līdz 2008. gadam, ir uzskatāmas par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kas nav ietekmējis tirdzniecību starp dalībvalstīm tādā veidā, kas būtu pretrunā kopējām interesēm, un tādējādi ir saderīgs ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta izpratnē. Turpretī tā konstatēja, ka, ciktāl šis atbalsts netika paziņots un ir jāuzskata par “jaunu atbalstu”, tas tika īstenots prettiesiski, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu.
- 13 Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa ir šāda:

“1. pants

Atbalsta shēma, kuru [Francijas Republika] nelikumīgi ir īstenojusi laikā no 1994. līdz 2008. gadam kā subsīdijas investīcijām, kuras saskaņā ar Lēmumu CR 34-94, CR 44-98 un CR 47-01 piešķīra Ildefransas reģions, ir saderīga ar iekšējo tirgu.

[..]

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Francijas Republikai.”

Tiesvedība valsts tiesās

- 14 2004. gada maijā *Syndicat autonome des transporteurs de voyageurs* [Pasažieru pārvadātāju autonomā savienība] (turpmāk tekstā – “SATV”) lūdza Ildefransas Reģionālās padomes priekšsēdētājam atcelt strīdīgos lēmumus. Pēc tam, kad šis lūgums tika noraidīts, SATV cēla prasību *tribunal administratif de Paris* [Parīzes Administratīvajā tiesā] (Francija), lūdzot atcelt Ildefransas Reģiona padomes priekšsēdētāja 2004. gada 17. jūnija lēmumu.
- 15 Ar 2008. gada 10. jūlija spriedumu Nr. 0417015 *tribunal administratif de Paris* apmierināja SATV prasību un deva rīkojumu Reģionam iesniegt Ildefransas Reģionālajai padomei jaunu lēmumu, jo atbalsta shēma, kas īstenota, piemērojot strīdīgos lēmumus, netika paziņota Komisijai. Turklāt *tribunal administratif de Paris* deva rīkojumu Reģionam atcelt strīdīgos lēmumus.
- 16 Reģions, lai gan iesniedza apelāciju par šo nolēmumu, 2008. gada 16. oktobrī pieņēma lēmumu CR 80-08 par strīdīgo lēmumu atcelšanu.

- 17 Ar 2010. gada 12. jūlija spriedumu Nr. 08PA04753 *cour administrative d'appel de Paris* [Parīzes Administratīvā apelācijas tiesa] (Francija) apstiprināja *tribunal administratif de Paris* 2008. gada 10. jūlija spriedumu Nr. 0417015. Reģions par šo nolēmumu iesniedza kasācijas sūdzību *Conseil d'État* [Valsts padomē] (Francija). Ar 2012. gada 23. jūlija spriedumu Nr. 343440 *Conseil d'État* šo kasācijas sūdzību noraidīja.
- 18 Pēc tam, kad SATV 2008. gada 27. oktobrī iesniedza jaunu prasības pieteikumu, *tribunal administratif de Paris* ar 2013. gada 4. jūnija spriedumu Nr. 0817138 deva rīkojumu Reģionam izdot izpildrakstus, kas ļautu atgūt atbalstu, kas izmaksāts, pamatojoties uz strīdigajiem lēmumiem. 2015. gada 27. novembrī *cour administrative d'appel de Paris* noraidīja Reģiona apelācijas sūdzību par šo nolēmumu (spriedums Nr. 13PA03172). Reģions iesniedza kasācijas sūdzību *Conseil d'État*, kas prasības pieteikuma iesniegšanas dienā joprojām tika izskatīta.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 19 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 15. maijā, prasītāja, pamatojoties uz LESD 263. pantu, cēla šo prasību, lūdzot daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu.
- 20 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atzīt prasību par pieņemamu;
 - atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tajā ir konstatēts, galvenokārt, ka atbalsta shēma, kas īstenota saistībā ar lēmumiem CR 34-94, CR 44-98 un CR 47-01, ir uzskatāma par jaunu atbalsta shēmu, kas “tika īstenota prettiesiski”, un, pakārtoti, ka noilgums ir piemērojams vienīgi subsīdijām, kas izmaksātas līdz 1994. gadam.
- 21 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- galvenokārt, atzīt prasību par nepieņemamu;
 - pakārtoti, prasību noraidīt;
 - piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par pieņemamību

- 22 Komisija, neizvirzot iebildi par nepieņemamību kā atsevišķu dokumentu, pamatojoties uz Vispārējās tiesas Reglamenta 130. panta 1. punktu, lūdz atzīt prasību par nepieņemamu, pamatojoties uz to, ka prasītājai nav *locus standi* un intereses celt prasību.
- 23 Prasītāja norāda, ka, lai gan tā nav apstrīdētā lēmuma adresāte, tai ir tiesības celt šo prasību.
- 24 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Eiropas Savienības tiesa ir tiesīga izvērtēt, ņemot vērā katras lietas apstākļus, vai pareiza tiesvedība pamato prasības noraidīšanu pēc būtības, neņemot vērā vispirms par tās pieņemamību (spriedumi, 2002. gada 26. februāris, Padome/*Boehringer*, C-23/00 P, EU:C:2002:118, 51. un 52. punkts, un 2015. gada 14. septembris, *Brouillard*/Tiesa, T-420/13, nav publicēts, EU:T:2015:633, 18. punkts).
- 25 Šīs lietas apstākļos Vispārējā tiesa uzskata, ka procesuālās ekonomijas nolūkos vispirms ir jāizvērtē prasības pamatotība, sākotnēji neņemot vērā tās pieņemamību.

Par lietas būtību

- 26 Savas prasības pamatojumam prasītāja būtībā izvirza divus pamatus. Pirmais pamats izriet, pirmkārt, no Padomes Regulas (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD] 108. panta piemērošanai (OV 2015, L 249, 9. lpp.), 1. panta b) punkta i) un v) apakšpunkta pārkāpuma, ciktāl Komisija apstrīdētajā lēmumā esot kļūdaini uzskatījusi, ka atbalsts, kas piešķirts saistībā ar aplūkoto atbalsta shēmu laikā no 1994. gada līdz 2008. gadam, ir jauns atbalsts, kas, to nepaziņojot, tika īstenots prettiesiski, un, otrkārt, no pienākuma norādīt pamatojumu saistībā ar minētās regulas 1. panta b) punkta v) apakšpunkta piemērošanu, ciktāl Komisija neesot pienācīgi izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ tā uzskatot, ka minētais atbalsts jau tā ieviešanas brīdī bija uzskatāms par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Otrais pamats, kas izvirzīts pakārtoti, izriet no šīs pašas regulas 17. panta 2. punkta pārkāpuma, ciktāl Komisija apstrīdētajā lēmumā esot kļūdaini secinājusi, ka noilgums ir iestājies vienīgi atbalstam, kas saistībā ar aplūkoto atbalsta shēmu tika izmaksāts līdz 1994. gada maijam.

Par pirmo pamatu, kas izriet no Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) un v) apakšpunkta pārkāpuma un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpuma

- 27 Vispirms Komisija norāda, ka prasītāja pirmo pamatu nav formulējusi tādējādi, ka tas izrietētu no Savienības tiesību “materiālo tiesību normu” pārkāpuma.
- 28 Šo argumentu uzreiz var noraidīt, jo savos procesuālajos rakstos prasītāja min Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) un v) apakšpunktu un skaidri pamato savu argumentāciju ar šo tiesību normu. Tādējādi iebildumu, kas veido pirmo pamatu, nosaukumos ir atsauce uz attiecīgi Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) apakšpunktu un atsauce uz minētās regulas 1. panta b) punkta v) apakšpunktu. No tā izriet, ka Komisija nevar apgalvot, ka prasītāja nebūtu pamatojusi šo pamatu ar precīzām Savienības tiesību normām.
- 29 Papildus apgalvotajam Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) un v) apakšpunkta pārkāpumam prasītāja pārmet Komisijai, ka tā apstrīdētajā lēmumā nav pienācīgi izklāstījusi iemeslus, kuru dēļ tā uzskata, ka atbalsts, kas tika piešķirts saistībā ar aplūkoto atbalsta shēmu, bija uzskatāms par atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē jau tā ieviešanas brīdī un tādējādi nevar tikt uzskatīts par pastāvošu atbalstu atbilstoši Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunktam.
- 30 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka pamata par pamatojuma neesamību vai nepietiekamību mērķis ir pierādīt būtisku procedūras noteikumu pārkāpumu un tamdēļ tas kā tāds ir jāizskata nošķirti no apstrīdētā lēmuma pamatojuma precizitātes novērtējuma, kura kontrole ir veicama šī lēmuma pamatotības pārbaudes ietvaros (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1998. gada 2. aprīlis, Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 67. punkts, un 2005. gada 15. decembris, Itālija/Komisija, C-66/02, EU:C:2005:768, 26. punkts).
- 31 Šādos apstākļos iebildums, kas izriet no pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpuma, piemērojot Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunktu, ir jāizvērtē pirms citiem iebildumiem, kas celti saistībā ar šo pamatu un attiecas uz apstrīdētā lēmuma tiesiskumu pēc būtības.

– Par iebildumu, kas izriet no pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpuma

- 32 Prasītāja būtībā norāda, ka Komisija nav pamatojusi savu lēmumu noraidīt atbalsta, kas piešķirts saistībā ar aplūkoto atbalsta shēmu, kvalificēšanu par pastāvošu atbalstu atbilstoši Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunktam, ciktāl tā nav precīzi noteikusi minētās shēmas ieviešanas datumu un esot vienīgi norādījusi, ka tas bija “laikā no 1979. līdz 2008. gadam”.

- 33 Šajā ziņā prasītāja it īpaši norāda, ka Komisija ir sniegusi pretrunīgu argumentāciju, ciktāl tā ir secinājusi, ka atbalsts, kas tika piešķirts saskaņā ar aplūkoto atbalsta shēmu, tika ieviests 1979. gadā, no vienas puses, un ka Lēmums CR 84-07 (datēts ar 1984. gadu) ir uzskatāms par minētās shēmas juridisko pamatu, no otras puses. Turklāt apstrīdētā lēmuma 226. un 237. apsvērumā Komisija esot uzskatījusi, ka esot izpildīts kritērijs par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, neatkarīgi no tā, kurā datumā tika ieviesta aplūkotā atbalsta shēma. Apstrīdētā lēmuma 228. apsvērumā tā tomēr esot norādījusi, ka tirdzniecību starp dalībvalstīm varēja ietekmēt vienīgi subsīdijas, kas piešķirtas pēc 1993. gada.
- 34 Komisija apstrīd prasītājas argumentus.
- 35 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 296. panta otro daļu tiesību akti ir jāpamato. Turklāt saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 2. punktu tiesības uz labu pārvaldību ietver pārvaldes pienākumu pamatot savus lēmumus.
- 36 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākuma norādīt pamatojumu apjoms ir atkarīgs no attiecīgā akta rakstura un konteksta, kādā tas ticis pieņemts. Pamatojumā skaidrā un nepārprotamā veidā jānorāda iestādes argumentācija, lai, no vienas puses, dotu iespēju Savienības tiesai īstenot tiesiskuma pārbaudi un, no otras puses, ļautu ieinteresētajām personām iepazīties ar pieņemtā akta motivāciju, lai tās varētu aizsargāt savas tiesības un pārbaudīt, vai lēmums ir pietiekami pamatots (skat. spriedumu, 2003. gada 6. marts, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, T-228/99 un T-233/99, EU:T:2003:57, 278. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu precizēti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo jautājums, vai akta pamatojumā ir izpildītas LESD 296. panta otrās daļas prasības, ir jāvērtē, ievērojot ne tikai šā akta formulējumu, bet arī tā kontekstu un attiecīgo jomu reglamentējošo juridisko noteikumu kopumu (spriedums, 2003. gada 6. marts, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, T-228/99 un T-233/99, EU:T:2003:57, 279. punkts).
- 38 Tomēr, lai gan Komisijai nav pienākuma izteikt viedokli par visiem argumentiem, ko tai paudušas ieinteresētās personas, tai ir jāizklāsta fakti un juridiskie apsvērumi, kuriem ir būtiska nozīme lēmuma struktūrā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 6. marts, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, T-228/99 un T-233/99, EU:T:2003:57, 280. punkts).
- 39 Attiecībā uz pasākuma klasificēšanu par valsts atbalstu pienākums norādīt pamatojumu prasa, ka ir jābūt norādītiem iemesliem, kuru dēļ Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums ietilpst LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomā (spriedums, 2000. gada 13. jūnijs, *EPAC*/Komisija, T-204/97 un T-270/97, EU:T:2000:148, 36. punkts).
- 40 Turklāt pat gadījumos, kad no apstākļiem, kuros atbalsts ir piešķirts, izriet, ka tas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un traucēt vai apdraudēt konkurenci, Komisijai šie apstākļi vismaz ir jāmin sava lēmuma motīvu daļā (spriedumi, 1988. gada 7. jūnijs, *Griekija*/Komisija, 57/86, EU:C:1988:284, 15. punkts; 1996. gada 24. oktobris, *Vācija u.c.*/Komisija, C-329/93, C-62/95 un C-63/95, EU:C:1996:394, 52. punkts, un 1998. gada 30. aprīlis, *Vlaamse Gewest*/Komisija, T-214/95, EU:T:1998:77, 64. punkts).
- 41 Faktiski tirdzniecības ietekme starp dalībvalstīm nevar būt vienīgi hipotētiska vai prezumējama, pretējā gadījumā LESD 107. panta 1. punkts zaudētu nozīmi. Tādējādi ir jānosaka iemesls, kura dēļ aplūkotais pasākums izkropļo vai draud izkropļot konkurenci un ar savu paredzamo ietekmi var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm (spriedums, 2017. gada 18. maijs, *Fondul Proprietatea*, C-150/16, EU:C:2017:388, 30. punkts).

- 42 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunktu par pastāvošu atbalstu uzskata atbalstu, kas nebija atbalsts tā ieviešanas laikā, bet pēc tam iekšējā tirgus attīstības dēļ – dalībvalstij neieviešot izmaiņas – kļuva par atbalstu. Turpretī pasākumi, kas kļūst par atbalstu tādēļ, ka Savienības tiesību akti nosaka kādas darbības liberalizāciju, pēc datuma, kas noteikts liberalizācijai, netiek uzskatīti par pastāvošu atbalstu.
- 43 Apstrīdētā lēmuma 226. un 237. apsvērumā Komisija konstatēja, ka, ciktāl gala saņēmēji subsidēto materiālu varēja izmantot, veicot neregulārus pārvadājumus, vai citos regulāra pārvadājuma tirgos, kas atvērti konkurencei Francijā vai Savienības teritorijā, atbalsts, kas tika piešķirts saistībā ar aplūkoto atbalsta shēmu, varēja kropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, un tādējādi ir uzskatāms par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē kopš tā pirmā īstenošanas brīža.
- 44 Šī secinājuma pamatojumam Komisija min *tribunal administratif de Paris* 2008. gada 10. jūlija spriedumu Nr. 0417015 un *cour administrative d'appel de Paris* 2010. gada 12. jūlija spriedumu Nr. 08PA 04753, kuros ir konstatēta aplūkotās atbalsta shēmas nelikumīga īstenošana.
- 45 Turklāt, norādījusi, ka reģionālo atbalstu piešķiršana tika noteikta strīdīgajos lēmumos, kuri pirmo reizi tika pieņemti 1994. gadā un ir uzskatāmi par aplūkotās atbalsta shēmas juridisko pamatu, Komisija pienācīgi ņēma vērā administratīvā procesa dalībnieku argumentus, ar kuriem tika norādīts, ka minētā shēma tika ieviesta vai nu pirms Francijā stājās spēkā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums (tagad – LESD), vai pirms 1994. gada, kad regulāra sabiedriskā transporta pa autoceļiem tirgus vēl nebija atvērts konkurencei, proti, 1984. gadā vai, agrākais, 1979. gadā.
- 46 Šajā ziņā no apstrīdētā lēmuma 234.–237. apsvēruma izriet, ka Komisija jautājumu, vai valsts atbalsta shēmas esamību LESD 107. panta 1. punkta izpratnē varēja konstatēt jau saistībā ar iespējamo atbalstu, kas tika piešķirts līdz 1994. gadam, izvērtēja vienīgi, lai atbildētu uz Reģiona un atsevišķu ieinteresēto personu, kas piedalījās administratīvajā procesā, argumentiem.
- 47 Tādējādi no apstrīdētā lēmuma 234.–237. apsvēruma nevar secināt, ka pati Komisija būtu uzskatījusi, ka aplūkotā atbalsta shēma varēja tikt ieviesta jebkurā brīdī laikā no 1979. līdz 2008. gadam. Gluži pretēji, tā uzskata, ka laikposms no 1979. līdz 1994. gadam bija pirms aplūkotās atbalsta shēmas ieviešanas. Šādos apstākļos tai nevar tikt pārņemts, ka tā nebūtu izskaidrojusi, kādēļ šajā laikposmā izmaksātās subsīdijas varēja tikt kvalificētas kā valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.
- 48 Turklāt Komisijai nevar tikt pārņemts, ka tā nav pietiekami detalizēti izskaidrojusi iemeslus, kuru dēļ tā uzskatīja, ka ir jānoraida ieinteresēto personu argumenti, ar kuriem tiek apgalvots, ka aplūkotā atbalsta shēma tika ieviesta pirms 1994. gada un ka tā ir jākvalificē kā pastāvoša atbalsta shēma, jo attiecīgajā datumā pasažieru regulāro pārvadājumu tirgus vēl nebija atvērts konkurencei.
- 49 Faktiski apstrīdētā lēmuma 226. un 237. apsvērumā Komisija izskaidroja, ka, lai gan aplūkotā atbalsta shēma tika ieviesta pirms 1994. gada, tā varēja kropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un tādējādi atbilst LESD 107. panta 1. punktā paredzētajiem kritērijiem jau kopš ieviešanas brīža, ņemot vērā gala saņēmēju dalību pasažieru neregulāro pārvadājumu tirgū.
- 50 No tā izriet, ka Komisija ir sniegusi pamatojumu, kurš, lai gan, neapšaubāmi, ir īss, tomēr šajā gadījumā pietiekams, lai prasītāji varētu saprast iemeslus, kuru dēļ tā uzskatīja, ka kopš aplūkotās atbalsta shēmas izveides atbalsts, kas tika piešķirts saskaņā ar minēto shēmu, varēja kropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un tādējādi ir uzskatāms par jaunu atbalstu Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunkta izpratnē.
- 51 Tādējādi iebildums, kas izriet no pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpuma, ir jānoraida.

– Par iebildumu, kas izriet no Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) apakšpunkta pārkāpuma

52 Prasītāja būtībā norāda, ka aplūkotā atbalsta shēma ir jākvalificē kā pastāvoša atbalsta shēma, piemērojot Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) apakšpunktu. Tā uzskata, ka iespēja pārvaldes iestādēm piešķirt subsīdijas uzņēmumiem, kas nodrošina pasažieru sabiedrisko transportu pa autoceļiem, saistībā ar līgumiem, kuros tika noteikti pakalpojumu pienākumi un tarifu saistības, kas jāievēro pēdējiem minētajiem, tika ieviesta ar *décret n° 49-1473, du 14 novembre 1949, relatif à la coordination et à l'harmonisation des transports ferroviaires et routiers* ([1949. gada 14. novembra Dekrētu Nr. 49-1473 par dzelzceļa un autoceļu pārvadājumu koordinēšanu un saskaņošanu]; 1949. gada 15. novembra *JORF*, 11104. lpp.; turpmāk tekstā – “1949. gada dekrēts”) 19. pantu, pirms 1958. gada 1. janvārī Francijā stājās spēkā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums. Tā atgādina, ka saskaņā ar Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) apakšpunktu par pastāvošu tiek uzskatīts atbalsts, kas ieviests pirms LESD stāšanās spēkā attiecīgajā dalībvalstī.

53 Komisija apstrīd prasītājas argumentus.

54 Konkrētāk, Komisija norāda, ka, lai gan ar 1949. gada dekrētu tika ieviesta iespēja Francijas teritoriālajām iestādēm noslēgt subsīdiju līgumus ar sabiedriskā transporta uzņēmumiem, šis dekrēts katrā ziņā tika būtiski grozīts ar strīdīgajiem lēmumiem.

55 1949. gada dekrētā bija paredzēts:

“2. pants

Pasažieru pārvadājuma pakalpojumi, kam ir piemērojami koordinēšanas un saskaņošanas pasākumi, piemērojot 1949. gada 5. jūlija likuma 7. panta noteikumus, ir:

[..]

2. Turpmāk uzskaitītie pasažieru sabiedriskā transporta pa autoceļiem pakalpojumi [..]:

Regulāri pakalpojumi, tostarp sezonas un periodiskie pakalpojumi [..];

Neregulāri pakalpojumi, proti, tie, kas, lai gan veikti pēc pieprasījuma, atbilst vispārējām sabiedrības vajadzībām un tiek atjaunoti konkrētā katra gada laikposmā [..].

19. pants

Teritoriālā iestāde var subsidēt autoceļu pakalpojumu, noslēdzot ar uzņēmumu līgumu, kurā ir noteikti tā pienākumi papildus tiem, kādi ir paredzēti ekspluatācijas noteikumos.

Tarifā, kas noteikts saskaņā ar šo līgumu, ir jāievēro visi iepriekšējos pantos ietvertie noteikumi.”

56 Attiecībā uz jautājumu, vai atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar aplūkoto atbalsta shēmu, izriet no 1949. gada dekrēta, pirmkārt, jāprecizē, ka 1949. gada dekrētā paredzētie noteikumi subsīdiju piešķiršanai atšķirās no atbalsta noteikumiem saskaņā ar lēmumu CR 34-94. Kā pamatoti norāda Komisija, lēmumā CR 34-94 subsīdijas investīcijām Rēģions piešķir pārvaldes iestādēm, pirms tās tika atmaksātas gala saņēmējiem. Šāds līdzekļu atmaksāšanas mehānisms 1949. gada dekrētā nepastāvēja.

57 Otrkārt, no *Conseil d'État* 2012. gada 23. jūlija sprieduma Nr. 343440 izriet, ka subsīdiju, kas tika piešķirtas saskaņā ar lēmumu CR 34-94, nolūks bija vienīgi atvieglot materiālu iegādi Ildefransas sabiedriskā transporta uzņēmumiem, un aplūkotās atbalsta shēmas mērķis vai ietekme nebija apmaiņā pret to paredzēt tarifu noteikšanas saistības gala saņēmējiem. Tā tas nav 1949. gada dekrēta 19. panta gadījumā, kurā vispārīgi ir paredzēta iespēja Francijas teritoriālajām iestādēm noslēgt līgumus par

subsīdiju piešķiršanu ar šiem pašiem uzņēmumiem, paredzot piemēroto tarifu kontroli. Šī dekrēta 11. pantā tādejādi bija noteikts, ka “pakalpojumiem, par kuriem ir noslēgts līgums ar teritoriālo iestādi, tarifus nosaka [...] atbilstoši līgumam, kas noslēgts starp uzņēmumu un iestādi, kas izmaksā subsīdiju”.

- 58 Treškārt, strīdīgajos lēmumos nav nevienas atsaucē uz 1949. gada dekrētu. Šajos lēmumos vienīgi ir minēts *Code général des collectivités territoriales, la loi n° 82-1153, du 30 décembre 1982, d'orientation des transports intérieurs* ([Vispārējais teritoriālo iestāžu kodekss, 1982. gada 30. decembra Likums Nr. 82-1153 par iekšzemes transporta orientāciju]; 1982. gada 31. decembra *JORF*, 4004. lpp.) un vairāki agrāki lēmumi un dekrēti, kas pieņemti saskaņā ar valsts tiesībām, to vidū nav 1949. gada dekrēta.
- 59 Ceturtkārt, strīdīgie lēmumi ietilpst īpašā tiesiskajā regulējumā, kas attiecas uz transporta organizēšanu Ildefransā, kas pirmo reizi tika precizēts *ordonnance n° 59-151, du 7 janvier 1959, relative à l'organisation des transports de voyageurs dans la région parisienne* ([1959. gada 7. janvāra Rīkojumā Nr. 59-151 par pasažieru pārvadājumu organizēšanu Parīzes reģionā]; 1959. gada 10. janvāra *JORF*, 696. lpp.), gandrīz desmit gadus pēc 1949. gada dekrēta pieņemšanas.
- 60 No visiem šiem apsvērumiem izriet, ka 1949. gada dekrēts nebija aplūkotās atbalsta shēmas juridiskais pamats.
- 61 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka prasītāja Vispārējā tiesā nav iesniegusi pietiekamus pierādījumus, lai pierādītu, ka aplūkotā atbalsta shēma ir jā kvalificē kā pastāvošā atbalsta shēma saskaņā ar Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) apakšpunktu.
- 62 Tādejādi iebildums, kas izriet no Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) apakšpunkta pārkāpuma, ir jānoraida.

– Par iebildumu, kas izriet no Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunkta pārkāpuma

- 63 Prasītāja būtībā norāda, ka Komisija ir pieļāvusi Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunkta pārkāpumu, ciktāl tā apstrīdētajā lēmumā nav uzskatījusi, ka Reģiona piešķirtais atbalsts ir uzskatāms par pastāvošo atbalsta shēmu saskaņā ar šo tiesību normu.
- 64 Šajā ziņā prasītāja it īpaši uzskata, ka, ciktāl Savienības dalībvalstu sabiedriskā transporta tirgi tika atvērti konkurencei vienīgi no 1995. gada, datuma, kas noteikts 2003. gada 24. jūlija spriedumā *Altmark Trans un Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) saistībā ar minēto tirgu atvēršanu, subsīdijas, kas tika piešķirtas saskaņā ar strīdīgajiem lēmumiem, nevarēja tikt uzskatītas par atbalsta shēmu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, jo tās tika piešķirtas pirmo reizi.
- 65 Prasītāja uzskata, ka aplūkotā atbalsta shēma tika ieviesta ar 1979. gada 10. jūlija Lēmumu CR 79-21 un vēlāk papildināta ar 1980. gada 10. decembra Lēmumu CR 80-40, lai gan sabiedriskā transporta tirgi Savienībā nebija atvērti konkurencei. Šī shēma bez būtiskiem grozījumiem tika atkārtoti ieviesta 1984., 1994., 1998. un 2001. gadā.
- 66 Komisija apgalvo, kā *tribunal administratif de Paris* noteica 2008. gada 10. jūlija spriedumā Nr. 0417015, ka gala saņēmēji darbojās vienlaicīgi pasažieru regulāro pārvadājumu tirgū un pasažieru neregulāro pārvadājumu tirgū. Tomēr pasažieru neregulāro pārvadājumu tirgus jau esot liberalizēts 1979. gadā. No tā izrietot, ka aplūkotā atbalsta shēma esot varējusi ietekmēt konkurenci starp dalībvalstīm šajā tirgū neatkarīgi no ieviešanas datuma, ja vien tas ir laikā no 1979. līdz 2008. gadam.
- 67 Komisija piebilst, ka datums, kas jāņem vērā saistībā ar pasažieru regulāro pārvadājumu tirgus atvēršanu, ir datums, kurā stājās spēkā *loi n° 93-122, du 29 janvier 1993, relative à la prévention de la corruption et à la transparence de la vie économique et des procédures publiques* ([1993. gada

29. janvāra Likums Nr. 93-122 par korupcijas novēršanu un saimnieciskās dzīves un publisko procedūru pārskatāmību]; 1993. gada 30. janvāra *JORF*, 1588. lpp.; turpmāk tekstā – “Sapēna likums”), kas ļāva Francijas tirgū ienākt investoriem un tirgus dalībniekiem un ar kuru Francijas tiesībās tika transponēta Padomes Direktīva 93/38/EEK (1993. gada 14. jūnijs), ar ko koordinē līgumu piešķiršanas procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju nozarē (OV 1993, L 199, 84. lpp.).

- 68 Komisija uzskata, ka tas, ka no 2003. gada 24. jūlija sprieduma *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) izriet, ka atsevišķas dalībvalstis atvēra savu tirgu konkurencei 1995. gadā, neizslēdz to, ka Francija varēja savu tirgu atvērt jau 1993. gadā.
- 69 Jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunktā ietvertais jēdziens “iekšējā tirgus attīstība” var tikt saprasts kā tāds, kas attiecas uz attiecīgā pasākuma ietekmētās nozares ekonomiskā un juridiskā konteksta izmaiņām. Šādas izmaiņas var it īpaši izrietēt no tirgus, kas sākotnēji bijis slēgts konkurencei, liberalizēšanas (pēc analogijas skat. spriedumu, 2011. gada 24. marts, *Freistaat Sachsen* un *Land Sachsen-Anhalt*/Komisija, T-443/08 un T-455/08, EU:T:2011:117, 188. punkts).
- 70 Saskaņā ar Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunktu ar Savienības tiesību aktiem noteikts kādas darbības liberalizācijas datums ir jāņem vērā tikai tad, lai tiktu izslēgts, ka pēc šī datuma pasākums, kas nebija valsts atbalsts pirms šīs liberalizācijas, vēlāk tiktu kvalificēts par pastāvošu atbalstu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 16. janvāris, *EDF*/Komisija, T-747/15, EU:T:2018:6, 369. punkts).
- 71 Šajā gadījumā no apstrīdētā lēmuma, konkrētāk, no šī lēmuma 18. apsvēruma a) punkta, 19., 183. un 186. apsvēruma izriet, ka Komisija uzskatīja, ka aplūkotā atbalsta shēma tika ieviesta 1994. gadā un atcelta 2008. gadā, tādējādi sākotnējais 1979. gada lēmums par atbalstu ir jāuzskata par atbalsta shēmu, kas atšķiras no shēmas, kas tika ieviesta ar lēmumu CR 34-94 un turpmākiem lēmumiem.
- 72 Attiecībā uz jautājumu, vai aplūkotā atbalsta shēma ir jākvalificē kā pastāvoša atbalsta shēma atbilstoši Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunktam vai atbilstoši judikatūrai, saskaņā ar kuru atbalsta shēma, kas ieviesta tirgū, kas sākotnēji bija slēgts konkurencei, liberalizējot šo tirgu, ir jāuzskata par pastāvošu atbalsta shēmu (spriedums, 2000. gada 15. jūnijs, *Alzetta* u.c./Komisija, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, no T-600/97 līdz T-607/97, T-1/98, no T-3/98 līdz T-6/98 un T-23/98, EU:T:2000:151, 143. punkts), jāatgādina, ka Sapēna likums, ar kuru tika noteikta pasažieru regulāro pārvadājumu tirgus liberalizācija visā Francijas teritorijā, izņemot Ildefransu, tika pieņemts 1993. gadā, proti, pirms dienas, kad stājās spēkā lēmums CR 34-94, un ka šis pēdējais datums atbilstoši analīzei, ko Komisija veica apstrīdētajā lēmumā un kas tika atgādināta iepriekš 71. punktā, saskan ar aplūkotās atbalsta shēmas ieviešanas datumu.
- 73 Ņemot vērā šos apstākļus, Komisija apstrīdētajā lēmumā pamatoti uzskata, ka gala saņēmēji kopš 1994. gada varēja izmantot aprikojumu, kas tika finansēts ar atbalstu, kas tika piešķirts saskaņā ar aplūkoto atbalsta shēmu citos pasažieru regulāro pārvadājumu tirgos, kas bija atvērti konkurencei, un tādējādi minētais atbalsts varēja ietekmēt konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm un tikt uzskatīts par jaunu atbalstu, sākot no šī datuma.
- 74 Šo secinājumu neapstrīd prasītājas apgalvojums, saskaņā ar kuru Sapēna likums tika pieņemts pirms jebkādas formālas regulāro pārvadājumu tirgus liberalizācijas ar Savienības tiesību aktiem. Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar liberalizācijas datumu, kas izriet no Eiropas tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā, nepietiek, lai izslēgtu, ka pasākumu var kvalificēt par jaunu atbalstu, ja, pamatojoties uz tirgus attīstības kritēriju, var pierādīt, ka pasākums tika pieņemts tirgū, kas pilnībā vai daļēji jau bija atvērts konkurencei pirms attiecīgās darbības ar Savienības tiesību aktiem veiktas liberalizācijas datuma (pēc analogijas skat. spriedumu, 2018. gada 16. janvāris, *EDF*/Komisija, T-747/15, EU:T:2018:6, 369. punkts).

- 75 Šajā ziņā jāuzsver, ka prasītāja nav apstrīdējusi subsīdiju, kas piešķirtas saskaņā ar strīdīgajiem lēmumiem, kvalifikāciju par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē 1994.–2008. gada laikposmā. Turklāt Komisijas secinājums, saskaņā ar kuru attiecībā uz šo laikposmu tika ievēroti visi LESD 107. panta 1. punktā paredzētie kritēriji, atbilst valsts tiesu nolēmumos ietvertajai analīzei, proti, īpaši *tribunal administratif de Paris* 2008. gada 10. jūlija spriedumam Nr. 0417015 un *cour administrative d'appel de Paris* 2010. gada 12. jūlija spriedumam Nr. 08PA04753, kas tostarp minēti apstrīdētā lēmuma 226. apsvērumā.
- 76 Turklāt, lai gan Komisija, kā apgalvo prasītāja, esot pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka aplūkotā atbalsta shēma tika ieviesta tikai 1994. gadā, vienīgi ar šo kļūdu nepietiek, lai apstrīdētu secinājumu, saskaņā ar kuru tā ir jāuzskata par jaunu atbalsta shēmu. Faktiski, kā jau tika norādīts iepriekš 49. punktā, no apstrīdētā lēmuma 226. un 237. apsvēruma izriet, ka, pat pieļaujot iespējamību, saskaņā ar kuru aplūkotā atbalsta shēma būtu jāaplūko kā tāda, kas tika ieviesta jau 1979. gadā vai, vēlākais, 1994. gadā, datumā, kad pasažieru regulāro pārvadājumu tirgus vēl bija slēgts konkurencei, gala saņēmēji varēja izmantot materiālus, ko daļēji finansēja Reģions saistībā ar neregulāro pārvadājumu darbībām, kas ir atvērtas konkurencei.
- 77 Šajā gadījumā prasītāja nav iesniegusi nekādus konkrētus pierādījumus tam, ka neregulāro pārvadājumu tirgus nebija tirdzniecības starp dalībvalstīm priekšmets laikposmā pirms aplūkotās atbalsta shēmas ieviešanas vai pat tās ieviešanas laikā.
- 78 Turklāt *cour administrative d'appel de Paris* jau bija uzsvērusi pasažieru neregulāro pārvadājumu tirgus nozīmi tās 2015. gada 27. novembra spriedumā Nr. 15PA00385. Tādējādi, pamatojoties uz valsts tiesu nolēmumiem, Komisija konstatēja, ka aplūkotā atbalsta shēma ir jāuzskata par tādu, kas jau kopš tās ieviešanas ir ietekmējusi tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurenci, arī gadījumā, ja tā būtu tikusi ieviesta 1979. gadā.
- 79 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, iebildums, kas izriet no Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunkta pārkāpuma, ir jānoraida tāpat kā pirmais pamats kopumā.

Par otro pamatu, kas izriet no Regulas 2015/1589 17. panta 2. punkta pārkāpuma

- 80 Prasītāja būtībā apstrīd secinājumu apstrīdētā lēmuma 239. apsvērumā, saskaņā ar kuru, tā kā pirmā prasība valsts tiesās tika celta 2004. gada maijā, noilgums ir iestājies vienīgi tam atbalstam, kas saskaņā ar aplūkoto atbalsta shēmu tika piešķirts līdz 1994. gada maijam.
- 81 Konkrētāk, prasītāja apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi Regulas 2015/1589 17. panta pārkāpumu, apstrīdētajā lēmumā uzskatot, ka šajā tiesību normā paredzēto noilguma termiņu varēja pārtraukt prasības celšana valsts tiesās pēc privāto tiesību subjekta iniciatīvas. Tā uzskata, ka saskaņā ar šo tiesību normu noilguma termiņu var pārtraukt vienīgi Komisijas vai dalībvalsts rīcība, rīkojoties pēc pēdējās minētās lūguma.
- 82 Prasītāja turklāt norāda, ka Komisija esot apdraudējusi ieinteresēto pušu procesuālo tiesību īstenošanu un tiesiskās palāvības aizsardzības principu, ciktāl tā neesot tās informējusi par noilguma termiņa grozījumiem, kurus tā sākotnēji noteica 2014. gada 11. marta lēmumā par [izmeklēšanas] uzsākšanu, kurā bija paredzēts, ka noilgums nav iestājies vienīgi attiecībā uz gadiem, sākot no 1998. gada.
- 83 Komisija apgalvo, ka otrais pamats nav efektīvs. Tā uzskata, ka tās analīze par atbalsta, kas piešķirts saskaņā ar aplūkoto atbalsta shēmu, ņemot vērā valsts tiesvedību, noilgumu izriet nevis no Regulas 2015/1589 17. panta interpretācijas, bet gan no LESD 108. panta 3. punkta interpretācijas.

- 84 Komisija uzskata, ka LESD 108. panta 3. punktā ir paredzēts, ka valsts tiesas saglabā savu ekskluzīvo kompetenci atļaut atbalstu un noteikt to atgūšanu. Noilguma termiņš esot noteikts valsts tiesībās, un to varot pārtraukt pirmais mēģinājums celt prasību valsts tiesās, ko veic gala saņēmēju konkurents.
- 85 Jāatgādina, ka Regulas 2015/1589 17. panta 2. punktā ir paredzēti noteikumi desmit gadu noilguma termiņa aprēķināšanai, no kura ir atkarīgas Komisijas pilnvaras atbalsta atgūšanas jomā, savukārt minētās regulas 17. panta 3. punktā ir paredzēts, ka “jebkāds atbalsts, attiecībā uz kuru ir beidzies noilguma termiņš, uzskatāms par pastāvošu atbalstu”. Šīs pašas regulas 1. panta b) punkta iv) apakšpunktā ir precizēts, ka pastāvošais atbalsts ietver “atbalstu, ko uzskata par pastāvošu atbalstu saskaņā ar šīs regulas 17. pantu”.
- 86 Šajā ziņā no apstrīdētā lēmuma 238.–240. apsvēruma izriet, ka jautājumu par strīdīgā atbalsta noilgumu Komisija izvērtēja vienīgi nolūkā pārbaudīt, vai šajā lēmumā iepriekš veiktais secinājums par to, ka aplūkotā atbalsta shēma ir jauna, var likt apšaubīt faktu, ka daļai no šī atbalsta ir iestājies noilgums. Konkrētāk, apstrīdētā lēmuma 239. apsvēruma mērķis ir apstiprināt, ka “jebkurš atbalsts, kuru Reģions ir izmaksājis pēc 1994. gada maija, [...] šīs procedūras ietvaros ir uzskatāms par jaunu atbalstu”.
- 87 No tā izriet, ka apstrīdētā lēmuma 239. apsvērumā minētajiem apsvērumiem ir tieša saikne ar šajā lēmumā veikto analīzi saistībā ar to, vai aplūkotā atbalsta shēma ir jauna vai pastāvoša, tādējādi, pretēji Komisijas apgalvotajam, tā šajā apsvērumā vēlējas piemērot Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta iv) apakšpunktu, to lasot kopā ar šīs regulas 17. pantu.
- 88 Turklāt jākonstatē, ka Regulas 2015/1589 17. pantā ietvertie noteikumi noilguma jomā attiecas vienīgi uz “Komisijas pilnvarām atbalsta atgūšanas jomā”. Šī tiesību norma faktiski ir jālasa pēc minētās regulas 16. panta 1. punkta, kurā būtībā ir paredzēts, ka vienīgi negatīva lēmuma saistībā ar nelikumīgo atbalstu gadījumā, proti, pēc tam, kad ir konstatēta strīdīgā atbalsta nesaderība ar iekšējo tirgu, Komisija var pieņemt lēmumu par atgūšanu.
- 89 No tā izriet, ka Regulas 2015/1589 17. pantā paredzētos noteikumus noilguma jomā, tāpat kā minētās regulas 1. panta b) punkta iv) apakšpunktu nevar piemērot gadījumā, kad, kā tas ir šajā gadījumā, Komisija ir atzinusi nelikumīgā atbalsta saderību ar iekšējo tirgu pēc tā piešķiršanas.
- 90 Tāpat Regulas 2015/1589 17. pantā paredzēto desmit gadu noilguma termiņu nevar interpretēt tādējādi, ka tas attiektos arī uz valsts iestāžu pilnvarām atgūt procentus par laikposmu, kurā aplūkotais atbalsts tika prettiesiski izmaksāts.
- 91 Šajā ziņā no pašas Regulas 2015/1589 17. panta 2. punkta redakcijas izriet, ka šīs tiesību normas mērķis ir pilnībā reglamentēt jautājumu par piemērojamo noilgumu gadījumā, ja Komisija pieņem lēmumu par atbalsta atgūšanu. Tādējādi prasības celšana valsts tiesās, ko veic konkurents, nav uzskatāma par “darbībām attiecībā uz nelikumīgu atbalstu, ko veic dalībvalsts pēc Komisijas lūguma” Regulas 2015/1589 17. panta 2. punkta izpratnē.
- 92 Šādos apstākļos, pat ja valsts tiesas attiecībā uz aplūkoto atbalsta shēmu būtu nolēmušas, ka saskaņā ar to piešķirtajam atbalstam ir iestājies noilgums, skaitot no pirmās prasības celšanas tajā, ko veicis gala saņēmēja konkurents, šis lēmums nevarētu būt saistošs Komisijai.
- 93 Tāpat ir jāuzskata, ka valsts iestāžu pilnvaras saistībā ar iespējamu aplūkotā atbalsta vai procentu atgūšanu par laikposmu, kurā aplūkotais atbalsts tika nelikumīgi izmaksāts, ir pakļautas vienīgi valsts tiesībās paredzētiem noilguma noteikumiem, kas ir piemērojami valsts tiesās.
- 94 Faktiski Tiesa 2006. gada 5. oktobra sprieduma *Transalpine Ölleitung in Österreich* (C-368/04, EU:C:2006:644) 34. un 35. punktā precizēja, ka, lai gan Regulā [2015/1589] ir iekļauti procesuāli noteikumi, kuri attiecas uz visām administratīvajām procedūrām valsts atbalsta jomā, kas tiek izskatītas

Komisijā, ar to tiek kodificēta un pastiprināta Komisijas prakse valsts atbalstu pārbaudes jomā un tajā nav nevienas normas par valsts tiesu pilnvarām un pienākumiem, ko joprojām reglamentē Līguma normas saskaņā ar Tiesas interpretāciju.

- 95 Šajā gadījumā ir jāatgādina, ka, pirmkārt, Komisija nevarēja īstenot savas atgūšanas pilnvaras attiecībā uz atbalsta, kas piešķirts saistībā ar aplūkoto atbalsta shēmu, gala saņēmējiem, jo tā apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas 1. pantā bija secinājusi, ka aplūkotā atbalsta shēma ir saderīga ar iekšējo tirgu.
- 96 Otrkārt, jāatgādina, ka, ja Komisija, kā tas ir apstrīdētajā lēmumā, konstatē atbalsta nelikumību, Savienības tiesības valsts tiesām nosaka pienākumu tā saņēmējam piespriest procentu maksājumu par laikposmu, kurā aplūkotais atbalsts tika nelikumīgi izmaksāts (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79, 51., 52. un 55. punkts, un 2014. gada 16. oktobris, *Alpiq RomIndustries un Alpiq RomEnergie*/Komisija, T-129/13, nav publicēts, EU:T:2014:895, 39. punkts). Tomēr, pat nepastāvēt ārkārtas apstākļiem, tās nenosaka pienākumu atgūt arī nelikumīgo atbalstu, ja tas ir saderīgs ar iekšējo tirgu. Attiecīgajā gadījumā tādējādi vienīgi saskaņā ar valsts tiesībām valsts tiesai iespējami ir pilnvaras piespriest nelikumīgā atbalsta atgūšanu, neierobežojot attiecīgās dalībvalsts tiesības vēlāk īstenot šo atbalstu no jauna vai apmierināt prasības par tādu zaudējumu atlīdzību, kas radušies atbalsta nelikumības dēļ (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 12. februāris, *CELF un ministre de la Culture et de la Communication*, C-199/06, EU:C:2008:79, 55. punkts).
- 97 Tādējādi, pat ja tiktu uzskatīts, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu, piemērojot Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta iv) apakšpunktu un 17. pantu apstrīdētā lēmuma 239. apsvērumā, šāds apstāklis nevar radīt juridiskas sekas prasītājiem.
- 98 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, otrais pamats ir jāatzīst par neefektīvu, pamatojoties uz to, ka Regulas 2015/1589 17. panta 2. punkts šajā gadījumā nebija jāpiemēro, ņemot vērā aplūkotās atbalsta shēmas saderību ar iekšējo tirgu.
- 99 Tā kā visi pamati, kas tika izvirzīti šīs prasības pamatojumam, ir noraidīti, minētā prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 100 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs.
- 101 Tā kā šajā gadījumā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež papildus saviem tiesāšanās izdevumiem atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus atbilstoši tās prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

nospriež:

1) Prasību noraidīt.

2) *Organisation professionnelle des transports d'Île de France (Optile)* papildus saviem tiesāšanās izdevumiem atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.

Pelikánová

Valančius

Öberg

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2019. gada 12. jūlijā.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture	1
Tiesvedība valsts tiesās	3
Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi	4
Juridiskais pamatojums	4
Par pieņemamību	4
Par lietas būtību	5
Par pirmo pamatu, kas izriet no Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) un v) apakšpunkta pārkāpuma un pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpuma	5
– Par iebildumu, kas izriet no pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpuma	5
– Par iebildumu, kas izriet no Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta i) apakšpunkta pārkāpuma ..	8
– Par iebildumu, kas izriet no Regulas 2015/1589 1. panta b) punkta v) apakšpunkta pārkāpuma ..	9
Par otro pamatu, kas izriet no Regulas 2015/1589 17. panta 2. punkta pārkāpuma	11
Par tiesāšanās izdevumiem	13